ވެލިދޫ ދިާއރާގެ މެންބަރު ޢަލީ މުޙައްމަދު، މިނިސްޓަރ އޮ ފް ހައުސިން، ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް
އެންވަޔަރަންމަންޓް މުޙައްމަދު އަސްލަމާ ކުރެއްވި ސުވާލު
41 އޮކްޓޯބަރ 9002
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ` މިއަދު އަޅުގަ ނޑު މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އެންވަޔަރަމަންޓް
މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަލްފާޟިލް މުޙަންމަދު އަސްލަމާ ކުރާ ސުވާލަކީ ނ.ހޮޅުދޫ އަކީ 0022 މީހުންގެ ބޮޑު އާބާދީއެއް
ދިރިއުޅެމުން އަންނަ ރަށުގެ ފެން ތަޢައްޔަރުވެ ލޮނުވެ ބޭނުންނުކުރެވޭވަރަށް ގޯސްވެފައިވާ
ރަށަކަށްވެފައި މިރަށުގައި ނަޖިހާއި ބޭނުން ކުރެވޭ ފެން ހިންދަނީ ބޭނުންކުރެވޭ ފެންވަޅުތަކާއި މާ
ދުރުނޫން ހިސާބުގައި ހެދިފައިވާ ޖަންގްޝަންތަކަށެވެ. މިރަށުގައި އެކަށޭނެ ރަނގަޅު ނަރުދަމާގެ
ނިޒާމެއް ނެތުމުން ތަފާތު ގިނަގުނަ މައްސަލަތަކާއި ކުރިމަތިލާންޖެހޭ. މިގޮތުން އަޅުގަ ނޑު
ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރާއި ކުރާ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ ނ.ހޮޅުދޫގައި ރަނގަޅު ފެންވަރަކަށް ނަރުދަމާގެ
ނިޒާމެއް ހައްދަވައި ދެއްވާގޮތަށް ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ. ދެވަނަ ސުވާލު. މިރަށުގައި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމެއް
ޤާއިމުކުރުމަށް މިހާތަނަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް ކުރެވިފައިވޭތޯ. އަދި މިކަން ނުކުރެވި
ލަސްވަމުންދަނީ ކީއްވެތޯ. އަދި މިކަމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެއްވެސް މަސައްކަތެއް
ކުރެވިފައިވޭތޯ. މަސައްކަތެއް ކުރެވިފައިވާނަމަ އޭގެ ތަފްސީލަކީ ކޮބައޮތޯ. ތިންވަނަ ސުވާލު.
ނ.ހޮޅުދޫގެ ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ފެށޭވަރުވާނީ ކިހާތާކުތޯ. އަދި މިމަސައްކަތް
ނިމޭނެކަމަށް ލަފާކުރައްވަނީ ކިހާތާކުތޯ. މިސުވާލުތަކަށް ޖަވާބު ލިބޭނެގޮތް ހައްދަވައިދެއްވުން
އެދެން. ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވެލިދޭ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދު
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކުރެއްވި ސުވާލުތަކުގައި ވެލިދޫގައި އަޅުގަ ނޑަށްވެސް ފާހަގަކުރެވޭ ހޮޅުދޫގައި ނަރުދަމާގެ
އެންވަޔަރމަންޓް މުޙަންމަދު ނިޒާމެއްނެތިފައި ރަށުގެ ފެން ވަރަށްބޮޑަށް މިހާރު ބޭނުން ކުރެވޭ ސިސްޓަމްގެ ސަބަބުން
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ތަޢައްޔަރުވެފައިވާކަން އެކަން އަޅުގަ ނޑުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދެއްވީތީ ޝުކުރުދަންނަވަން. ހަމަ
އެއާއެކީގައި އެކަން ސަރުކާރަށްވެސް ވަރަށްކުރީއްސުރެން ފާހަގަކުރެވިފައި އޮތް ރަށެއް މިރަށަކަކީ
ހަމަ މިހެން އޮތްކަމަށް. ހުޅުދޫގައި، ފުރަތަމަ ސުވާލަކަށް ތިކުރެއްވީ ހޮޅުދޫގައި ރަނގަޅު
ފެންވަރަކަށް ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ހައްދަވާ ދެއްވާގޮތަށް ހައްޖެހިފައިވޭތޯއޭ. އެ ސުވާލުގެ ޖަވާބަކީ
އާދޭހެވެ. އެކަން ކުރުމަށް ޤަސްކުރެވި އެކަމަށް މަސައްކަތްތަކެއްވެސް ކުރެވެމުން އެބަދޭ. އެގޮތުން
މިހާރުވަނީ އެގްރީމެމްޓެއްގައި ސޮއިކުރެވިފައި. 61 ސެޕްޓެމްބަރު 0222 ގައި ފްރެންޗް އެއިޑްގެ

ދަށުން ފްރެންޗް ޑިވެލޮޕްމަމްޓް އެޖެންސީ އޭ.އެފް.ޑީގެ ލޯނެއް 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ. އޭގެ ތެރޭގައި
އެ 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ ތެރޭގައި ކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެބަ ހިމެނޭ
ނ.ހޮޅުދޫގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމު ކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ޑިޒައިން ކުރުމުގެ މަސައްކަތް. ދެން
އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެއާއެކީ ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ މިދެންނެވި 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ
މަސައްކަތުގައި ހިމެނެނީ ހޮޅުދޫއަށް ހިމެނެނީ ހަމައެކަނި ޑިޒައިން ކުރުމުގެ މަސައްކަތޭ. އަދި
އެއާއެކީގައި އެމަސައްކަތްކުރާނެ ލާރިއެއް މިދެންނެވީ މަސައްކަތް ޢަމަލީގޮތުން ހިންގޭނެ ލާރިއެއް
62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ ތެރޭގައެއް ހިމެނިފައެއްނެތޭ. ދެން މިމަސައްކަތް ކުރުމަށްޓަކައި
ކޮންސަލްޓެންސީ އެގްރީމެންޓެއްގައި ސޮއިކުރެވިފައިވަނީ 61 ސެޕްޓެމްބަރ 0222 ގައި.
ކޮންސަލްޓެންޓް ހުށަހަޅާފައިވާ ވޯރކް ޕްލޭނަށް ބަލާއިރު 61 އޮކްޓޯބަރު 0222 ގައި، އެއީ މާދަމާ
މި މަސައްކަތް ކޮންސަލްޓޭންސީ މަސައްކަތް ޢަމަލީގޮތުން އެމީހުން ފަށާނެ. މުޅި
ކޮންސަލްޓެންސީގެ ޑިޒައިން ސްޓޭޖްގެ މުއްދަތަކީ 1 މަސް ދުވަސް. އެގޮތުން ކޮންސަޕްޗުއަރ
ޑިޒައިނެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ދޭން ކޮންސަލްޓެންޓް ހުށަހަޅާފައި އޮތީ 61 ފެބްރުއަރީ 0262 ގައި
އެންވަޔަރަމަންޓަލް އެޕްރައިޒަލް ރިޕޯޓެއް ހުށަހެޅުމަށް އެބައޮތް. އަދި ޑީޓެލް ޑިޒައިން 61 މާރޗް
0262 ގައި ނިންމުމަށް ހަމަޖެހިފައި އޮތީ. 61 އޭޕްރީލް އާ ހަމައަށް އެކަމަށް ބޭނުންވާ ޓެންޑަރ
ޑޮކިއުމެންޓްސް ތައްޔާރުކުރެވިފައި. އެހިސާބުން ކޮންސަލްޓެންސީގެ ޑިޒައިން ސްޓޭޖްގެ މަސައްކަތް
ނިމުނީ. އެހެންވީމަ، މިދެންނެވި 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ ތެރޭގައި ފްރެންޗް ޑިވެލޮޕްމަންޓް
އެޖޭންސީއިން އެ ލިބިފައިވާ 62 މިލއަން ޔޫރޯގެ އެލޯނުގެ ތެރެއިން ހޮޅުދޫގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމަށް
ކުރެވޭނެ މަސައްކަތް ކުރެވި ނިމުނީ. ދެން މިހާރުން ފެށިގެންވެސް ސަރުކާރުން މަސައްކަތް
ކުރަމުން އެބަގެންދޭ މިސަރަޙައްދުގެ މި ޕްރޮވިންސްގެ ޔުޓިލިޓީޒް ކުންފުނި މަސައްކަތް ކުރަމުން
އެބަގެންދޭ އެކި ފަރާތްތަކާއި ވާހަކަދައްކަމުން މިމަސައްކަތް އަދި އެނޫންވެސް އެސަރަޙައްދުގައި އެ
ޕްރޮވިންސްގައި ހިމެނޭ ރަށްތަކުގެ މިގޮތަށް ހުރި ޔުޓިލިޓީޒްއާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތްތައް
ކުރުމަށް އިންވެސްޓަރުން ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން އެބަގެންދޭ. އެގޮތުން އަޅުގަ ނޑަށް
މަޢުލޫމަތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި ސަޕޯ ގްރީން ކިޔާ ގްރީކްގެ ކުންފުންޏަކާއެކުވެސް ވާހަކަތަކެއް
ދެކެވެމުން އެބަދޭ. އެމް.އޯ.ޔޫއެއްގައި ސޮއިކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތް ކުރަމުން އަދި އެދަނީ.
އެހެންނަމަވެސް އަދި އެފަދަ އެމް.އޯ.ޔޫއެއްގައިވެސް އެގްރީމެންޓައިގައިވެސް ސޮއި ކުރެވިފައެއްނެތް.
އަޅުގަ ނޑު އުއްމީދުކުރަން ހޮޅުދޫގެ މި ނަރުދަމާ ނިޒާމުގެ ޑިޒައިން ކުރުމުގެ މަސައްކަތް

ނިމެންވާއިރަށް އެ މަސައްކަތް އަމަލީގޮތުން ކުރާނެ އެ އިންވެސްޓްމަންޓަށް ބޭނުންވާނެ ފައިސާ
ހޯދާނެގޮތެއް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ފެންނާނެ ކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ. އިތުރު ސުވާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑު ހުޅުވާލަން. އަދި އެންމެ ފުރަތަމަ
ސުވާލު ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އަޅުގަ ނޑު ވެލިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދަށް
އަރުވަން.
ވެލިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ އާދެ، ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ވަރަށްބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ތިދެއްވި ޖަވާބަށް. ދެން މާދަމާ މިމަސައްކަތް
މުޙަންމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޑިޒައިން މަސައްކަތްޕުޅު ކުރަން ފެށޭނެކަންވެސް ވިދާޅުވެފައިވުމާއެއްކޮށް އަޅު ގަ ނޑު އިތުރަށްވެސް
ޝުކުރުދަންނަވަން ބޭނުންވޭ. ދެން ހަމަ އެހެންމެ މި ޑިޒައިންގެ މަސައްކަތުގައިވެސް މި ބޮޑުބައެއް
މިއޮންނަނީ މިއަންނަ އަހަރުގެ ކުރީކޮޅުގައި. އަދި ހަމަ ނިމިގެން މަސައްކަތްކުރަން އަދި އެކަށޭނެ
ފައިސާ ޖެހޭނީ ހޯއްދަންކަމަށްވެސް ވިދާޅުވެފައިވެއްޖެ. މިހާރު 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ ދަށުން މިހާރު
މިދަނީ ޑިޒައިންގެ މަސައްކަތް ކުރެވެމުންކަމަށް. އެކަމަކު އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ މި މަސައްކަތް
ޑިޒައިންގެ މަސައްކަތް މިއަންނައަހަރުގެ ކުރީކޮޅުގައި ނިމޭއިރުގައި މިއަންނައަހަރު މިމަސައްކަތް
ޢަމަލީގޮތުން ކުރުމަށްޓަކައި ފަ އިސާ ހޯދުމަށް ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓްގައި މިއަހަރު ހިމަނުއްވާގޮތަކަށް
އެއްވެސް ގޮތަކަށް ޚިޔާލުކުރައްވާފައިވޭތޯ. ދެން ހަމަ އެއާއެކު އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ
ކަމުގެ އަވަސް ލަސްމިން ބެލުމަށްޓަކައި ގެންގުޅުއްވާ މިންގަ ނޑުތަކަކީ ނޫނީ ބައްލަވާ
މުހިންމުކަންތައްތަކަކީ ކޮބައިތޯ. އެހެންވީމާ، މިދެކަންތައް ސާފުކޮށްލަދެއްވުން ވަރަށްބޮޑަށް އެދެން.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރެއްވި ސުވާލުގައި މިއަންނަ އަހަރުގެ
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް 0262 ވަނަ އަހަރުގެ ދަޢުލަތުގެ ބަޖެޓްގައި ހޮޅުދޫއަށް، ހޮޅުދޫގެ މިމަސައްކަތް ޢަމަލީގޮތުން
އެންވަޔަރަން މަންޓް، މުޙަންމަދު ކުރުމަށް ބަޖެޓްގައި ހިމަނައިގެން ކުރާނެތޯ އެކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަން
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އޮތީ ސަރުކާރުގެ މިހާރުގެ ސިޔާސަތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިގޮތަށް ކުރަންހުރި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ
މަސައްކަތްތައް ޕްރައިވެޓް ސެކްޓަރއާއި ގުޅިގެން އެމަސައްކަތްތައް ކުރުމަށޭ ކޮންޓްރެކްޓަރ
ފައިނޭންސްގައި އެމަސައްކަތްތައް ކުރުމަށޭ. އެހެންވީމާ، އެގޮތަށް ކުރަންހުރި މަސައްކަތްތައް
އެއްކޮށްލާފައި 62 އަހަރު ދުވަހަށް ބަހާލައިގެން އެ ހުރިހާ މަސައްކަތަށް ޖުމްލަ އެޖެހޭ އަދަދު
ކޮންމެ އަހަރަކު ސަރުކާރުން އިންފްރާސްޓަރަކްޗަރއަށް ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭ އެ ޖުމްލަ އަދަދުން
ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ މިންވަރަކަށް އެގޮތަށް ބަޖެޓްގައި ހިމެނުމޭ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަ ނޑުމެން

މަސައްކަތްކުރަމުން، ސަރުކާރަށް އެނގޭ އިންފްރާސްޓަރަކްޗަރ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގައި އަދި ޚާއްޞަކޮށް
ބައެއް ޒާތުގެ އިންފްރާސްޓަރަކްޗަރއަކީ ހަމަ އެންމެފަހުން ސަރުކާރުން އެއިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް
ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭނެ އެއްޗެއްކަން. އެހެންނަމަވެސް ވަކިވަކިން ކޮންމެ އަހަރެއްގެ ބަޖެޓްގައި ފުލް
އެމައުންޓް ކޮންމެ ރަށަކަށް ދާވަރު ޖަހައިގެން އެމަސައްކަތް ކުރީމާ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
މިފާހަގަކުރެވެނީ ވަރަށް ގިނަ ދުވަހުންނޭ އެކަންކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، ދިގުމުއްދަތު ޕްލޭނެއްގެ
ތެރޭގައި ގިނަ ރަށްތަކެއް އެކަން ކުރެވޭގޮތެއް ކޮންޓްރެކްޓަރ މެދުވެރިކޮށް ފައިނޭންސް ހޯދައިގެން
އެމަސައްކަތް ކުރީމަ ގިނަ ރަށްތަކެއްގައި އެއްފަހަރާ މިމަސައްކަތް ކުރެވޭނެކަމަށް ސަރުކާރަށް
ޤަބޫލުކުރެވޭތީ އެއުސޫލުން އެކަން ކުރުމަށް ޤަސްދުކުރެވިފައި އޮތީ. ދެން މިހާރު ނޮދަން ޔުޓިލިޓީޒް
ކުންފުނި ނޯތު ޕްރޮވިންސްގެ ނޫނީ ވެލިދޫ ހިމެނޭ ދާއިރާގެ އެ ޕްރޮވިންސްގެ ޔުޓިލިޓީޒް ކުންފުނިން
އެބަ މަސައްކަތް ކުރައްވަމުން އެބަގެންދަވައޭ މިކަހަލަ މަސައްކަތް މި ޕްރޮވިންސްގައި ހުރި
މިޒާތުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް އިންވެސްޓްތައް ކުރާނެ ފަރާތްތަކެއް ހޯދުމަށް. ދެން އެމަސައްކަތް
ކުރުމުގައި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރއަށް ސަރުކާރުން ދޭންޖެހޭ އެއްޗެއް އަހަރުތަކަކަށް ބަހާލައިގެން
އެއްބަސްވެވޭ ގޮތެއްގެ މަތިން އެކަން ކުރުމަށް ޤަސްދުކުރެވިފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ބަޖެޓްގައި
މިއަންނަ އަހަރުގައި ހިމެނޭނީ ވަކިން ޚާއްޞަކޮށް ހޮޅުދޫއަށް ކިޔާފައެއްނޫން. އެގޮތަށް ކުރަން ހުރި
ޚަރަދުތަކަށް ސަރުކާރުން މިއަންނައަހަރު ޚަރަދު ކުރަންޖެހޭ މިންވަރު. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.
ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ބިލަތްދޫ، ފީއަލީ، މަގޫދޫ މި 3 ރަށަކީވެސް ހަމަ
އަޙްމަދު ހަމްޒާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ނަރުދަމާގެ މަސައްކަތް ވަރަށްބޮޑަށް ބޭނުންވެފައިވާ 3 ރަށް. އަޅުގަ ނޑު ސުވާލުކޮށްލަން
ބޭނުންވަނީ މިހާރަކަށް އައިސް އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ބައިބައިވެފައި އޮންނަވަރުން ނަރުދަމާގެ،
ޚާއްޞަކޮށް ރަށްރަށުގެ ފެނާއި ނަޖިހުގެ، މިކަހަލަ ނިޒާމުތަކުގެ މައްސަލަ މިޖެހިގެން މިއުޅެނީ މިއާ
ސަރުކާރުން ޙަވާލުވިފަހުންކަމަށް ބައެއް މީހުން ބުނަމުންދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަ ނޑު މިއަދު
ސުވާލުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ، ވެލިދޫ އަދި ޚާއްޞަކޮށް ހުޅުދޫ މިރަށްރަށުގެ ޚާއްޞަކޮށް ފެން
ތަޣައްޔަރުވެ ނަޖިސްގެ ނިޒާމުތައް ގާއިމުނުކުރެވިވަނީ، އެ ފެން ތަޣައްޔަރުވެފައިވާކަން ސަރުކާރަށް
ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ ކޮންއިރަކުތޯ. ކުރީގެ ސަރުކާރަށް މިކަން ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯއޭ. ދެން
އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ، ކުރީގެ ސަރުކާރުން މިކަމަށް އެއްވެސްކަހަލަ މަސައްކަތެއް
ކުރައްވާފައިވޭތޯއޭ. ދެން މިހާރު ވިދާޅުވެއްޖެ 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެތެރެއިން ހަމައެކަނި ޑިޒައިން

ކުރުމަށްޓަކައި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވާ ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑު ސުވާލަކީ، މިހާރު ސަރުކާރުން
ފައްޓަވައިގެން އުޅުއްވާ، ޚާއްޞަކޮށް ޔުޓިލިޓީޒް ކުންފުނިތައް މެދުވެރިކޮށްގެން މިކަންކަން
ކުރެއްވުމުގެ ކިހާވަރެއްގެ ޔަޤީންކަމެއް އެބައޮތްތޯއޭ. އަދި މިކަމުގެ ފުރުޞަތުތަކަކީ ކޮބައިތޯއޭ
ރައްޔިތުންނަށް މި ޚިދުމަތްތައް ލިބޭނީ ކިހާ ހިސާބަކުތޯއޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފެނާއި ނަރުދަމާގެ މައްސަލަ ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގެ ފެން ފަށަލަ
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ތަޣައްޔަރުވެ ޚާއްޞަކޮށް ނަރުދަމާ މިހާރު ރަށްރަށުގެ ހުރި ނަޖިސް ބޭރުކޮށް ހިންދާ، އެ
އެންވަޔަރަންމަންޓް، މުޙަންމަދު ނިޒާމްތަކުގެ ސަބަބުން ރަށްރަށުގެ ފެން ފަށަލަ ތަޣައްޔަރުވެފައިވާ ރަށްތައް ވަރަށް ބައިވަރު. ދެން
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އެކަމަކީ އެއް ދުވަހަކުން ވާނެކަމެއްނޫންކަން މިޢިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ކޮންމެ ޢިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަކަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަދި ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށްވެސް އެކަން
އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ. އަޅުގަ ނޑުމެން އަތިރިއަށްގޮސް އުޅުނު ޒަމާނުގައި އުޅެފައި އައިސް ގޭގޭގެ
ފާޚާނާ ބެހެއްޓީކީއެއް އެއްދުވަހަކުންނެއްނޫން. ހަމަ އެތައް ޒަމާނަކުން އެކަން ކުރީ. އެކަން
ކުރެވުނުއިރު އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިކަމާދޭތެރޭގައި އަޅާލެވިފައި އޮތް މިންވަރު ތަންކޮޅެއް
ކުޑަވީކަމަށް އަޅުގަ ނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ. ދެން އެއްސެވި ސުވާލަކީ ކުރީގެ ސަރުކާރަށް އެކަން
ފާހަގަކުރެވިފައިވޭތޯއޭ. އެސުވާލަށް ޖަވާބުދޭކަށެއް އަޅުގަ ނޑަކަށެއް ނޭނގޭނެ. ކުރީގެ ސަރުކާރަށް
އެކަން ފާހަގަކުރެވިފައި ވާކަން ނުވާކަން. ދެން އެއްސެވި ސުވާލަކީ ކުރީގެ ސަރުކާރުން އެއްވެސް
ވަރަކަށް މިކަމާއިދޭތެރޭގައި އަޅާލެއްވުމެއް ގެންގުޅުއްވިތޯއޭ. އެއްވެސްކަމެއް ކުރެއްވިތޯއޭ. އޭގެ
ޖަވާބުގައި އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަންއޮތީ އެބަހުއްޓޭ ކުރީގެ ސަރުކާރުންވެސް މަސައްކަތްތަކެއް
ކުރައްވާފައި. އަޅުގަ ނޑަކަށް ހަމަ ޔަޤީނުން ނުދެންނެވޭނެ ކުރީގެ ސަރުކާރުން އެއްވެސް
މަސައްކަތެއް ނުކުރައްވައެކޭ މިކަމާއިބެހޭގޮތުން. ދެން އެއީ އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށްތޯ ނޫންތޯ.
އެކަމާބެހޭގޮތުން ސުވާލުކުރެވިދާނެ. ދެން އެކަހަލަ ސުވާލެއްގައި ހަމަ އަޅުގަ ނޑުގެ ޖަވާބަކީ
އަޅުގަ ނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި އެކަށީގެންވާ ވަރަކަށް އެމަސައްކަތް ކުރެއްވިފަކައެއްނެތޭ. އެއަށްވުރެ
އަހައްމިއްޔަތުކަން ދެވިފައިހުރީ އެހެނިހެން ކަންތައްތައްކަމަށް ފަހަރެއްގައިވެދާނެ. އެހެންވީމާ،
މިމައްސަލަ މިހާރު ދިމާވެފައި މިއޮތީ ރާއްޖޭގެ މީހުން ދިރިއުޅޭ ހަމަ ކޮންމެ ރަށަކަށްވެސް
މިމައްސަލަ އޮތީ ދިމާވެފައި. ދެން ބައެއް ރަށްރަށުގެ އެމައްސަލަ އަނެއް ބައި ރަށްރަށަށްވުރެ
ބޮޑަށް ދިމާވެފައި އެބައޮތް. އާބާދީ ބޮޑު ކުދިކުދި ރަށްރަށުގައި މިމައްސަލަ މާބޮޑަށްވެސް ދިމާވެފައި
އެބައޮތް. ހަމަ އެއާއެކީގައި އެރަށެއްގެ ތަރައްޤީގެ މިންވަރުވެސް މިމައްސަލައަށް ކޮންޓްރިބިއުޓް

ކުރާ ކަމަކަށްވޭ. ތަރައްޤީވެފައިވާ މިންވަރަކުން ގިނަ ގޭގޭގެ ފާޚާނާ ބަހައްޓާފައި ހުންނަނީ.
އަތިރިއަށް ދާ މީހުން މަދީ. އެހެންވީމާ، އެއާއި ގުޅިގެންވެސް މިކަން، މިމައްސަލައަށް އިތުރު
ބޮޑުކަމެއް ގެނެސްދޭ އޭގެ ސަބަބުންވެސް. ދެން އެއްސެވި ސުވާލަކީ، ޔުޓީލިޓީޒް ކުންފުނިތައް
ހަދައިގެން ޕަބްލިކް ޕްރައިވެޓް ޕަރޓްނަރޝިޕްގެތެރެއިން އަޅުގަ ނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަން މިކުރާ
މަސައްކަތުގައި އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކިހާވަރެއްގެ ޔަޤީންކަމެއް އެބައޮތްތޯއޭ. އެސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވަންއޮތީ، އަޅުގަ ނޑުމެން ސަރުކާރުން މަސައްކަތެއް ކުރަން ޤަސްދުކޮށް
އެމަސައްކަތް ކުރަނީ މިހެންކަމަށް އިޢުލާންކޮށް އަބަދު އެވާހަކަތަކެއް ދައްކަމުން މިދަނީ
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެކަމާބެހޭގޮތުން އޮންނަ ޔަޤީންކަމެއްގެ ބޮޑުކަމުންނޭ. އެހެންނޫންނަމަކާއެއް
އަޅުގަ ނޑުމެން އެވާހަކަތަކެއް ނުދައްކާނަން. ހަމަ އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ހިތުގައި ސިނކުޑީގައި
އެވާހަކަތައް ބާއްވައިގެން އަޅުގަ ނޑުމެން ތިބޭނީ. އެހެންވީމާ، މިހާވަރަށް މިކަން އަޅުގަ ނޑުމެން
އިޢުލާންކޮށް މިވާހަކަ ދައްކަމުންމިދަނީ އަޅުގަ ނޑުމެންނަށްވެސް އޮތް ޔަޤީންކަން ބޮޑުކަމުން. އަދި
އަޅުގަ ނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށްވެސް އަޅުގަ ނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތުގެ ޔަޤީންކަން އޮތް މިންވަރު
ހާމަކޮށްދިނުމުގެގޮތުން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު އަރިހުން ކޮށްލަން ބޭނުންވާ
މޫސާ ޒަމީރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ސުވާލަކީ، ތ.އަތޮޅު ވޭމަންޑޫގެ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް މިއަހަރުތެރޭގައި ފެށޭނެކަމަށް
ވިދާޅުވެފައި އެބައޮވޭ. ދެން އަދި އޭގެއިތުރުން އަޅުގަ ނޑު، ހަމަ ކިނބިދޫއާއި ހިރިލަންދޫއަކީވެސް
ވަރަށްބޮޑު އާބާދީގެ 3 ރަށަށްވެފައި މި 3 ރަށުގެވެސް ރިކުއަރމަންޓް އޮތްކަމަށް އެބަފެނޭ.
އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ މިގޮތަށް ނުފެށި ހުރި ތަންތަނަށް ޚާއްޞަކޮށް މި
ބަޖެޓްގައި މަސައްކަތްތަކެއް ކުރެވި ބަޖެޓްގައި ޖަހައިގެން ބަޖެޓްގައި އެ ހިމަނާނެކަމަށް ވިދާޅުވެ
އަދި ކޮންމެވެސް ސަބަބަކާހެދި ބަޖެޓްގައި ނުހިމެނި ހުރި ތަންތަން. މިގޮތަށް ހުރި ތަންތަނަށް
ތިބޭފުޅުން ރިކުއަރމަންޓް އެސެސްމަންޓެއް ހައްދަވާފައި ޕްލޭނެއް އެބައޮތްތޯ ޝެޑިއުލެއް
އެބައޮތްތޯ. އޮތްނަމަ އަ ޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އެމަސައްކަތްކުރެވިފައި އޮތްގޮތުގެ
ތަފްސީލެއް ދަންނަވާލަދެއްވަފާނަންތޯ. ދެން، އަދި އޭގެ އިތުރަށް ވިދާޅުވެއްޖެ 62 އަހަރުދުވަހުގެ
ރިކުއަރމަންޓް މަނިކުފާނު އައިޑެންޓިފައިކުރައްވާ ވާހަކަ. އެހެންވެއްޖެކަމަށްވެއްޖިއްޔާ މިހާރު
އެމަސައްކަތް ގޮސްފައި އޮތީ ކިހާ ހިސާބަކަށްތޯ. މުޅި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ރަށެއްގެ ހުރި
ރިކުއަރމަންޓްތައް އެސެސްކުރެވިއްޖެތޯ، އަދި އޭގެ އިތުރުން ތިބޭފުޅުން ވަކިން މުހިންމުކަމެއް

ދެއްވާނެ ވަކި ސަރަޙައްދުތަކެއް ނޫނީ ވަކި ގޮތްތަކެއް ކަ ނޑައަޅުއްވާފައި އެބައޮތްތޯ. އޮތްނަމަ
އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެ މަޢުލޫމާތު ދެއްވަފާނަންތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވިން ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަހާލައިގެން
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ލާރި ސަރުކާރުން ޚަރަދުކުރާގޮތަށް ގިނަ ރައްތަކަށް އެއްފަހަރާ އެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ސަރުކާރުން
އެންވަޔަރަން މެންޓް، މުޙަންމަދު ގަސްދުކުރާ ވާހަކަ. ދެން، އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް މިހާތަނަށް ކުރި މަސައްކަތުގައި އެބައޮތްތޯއޭ
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އެއްވެސް ވަރަކަށް މަސައްކަތްތަކެއް، ކިހާވަރަށްތޯއޭ މަސައްކަތްކުރެވިފަ އި އޮތީ ރަށްރަށުގައި ހުރި
މިކަހަލަ ރިކުއަރމަންޓްސް ބެލުމަށް. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާފައިވާނަން މިހާތަނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް
ކުރެވުނު މަސައްކަތުގައި މާލެއިން އުތުރަށް ހުރި ހުރިހާ އަތޮޅެއްގައި ބޭނުންވާ މިޒާތުގެ
އިންފްރާސްޓްރަކްޗާއަށް ބޭނުންވަނީ ކޮން ރަށްރަށެއްގަ އި ކިހާ ވަރަކަށްތޯ އެކަމަށް ކޮސްޓްވާނީ
ކިހާވަރެއްތޯ އަޅުގަ ނޑު އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމަށްފަހު އެކަމަށް ދާނެ ބަޖެޓް އަޅުގަ ނޑުމެން
ލަފާކުރާނެ ބަޖެޓެއްވެސް ހަދާފައި އެބައޮތް. އެ ހަމަ މާލެއިން އުތުރަށް ހުރި ހުރިހާ ރަށެއްގައި.
ދެން، އަޅުގަ ނޑު ހަމަ އެކްސަސައިޒް ހިންގަވަމުން މިގެންދަނީ މާލޭގެ ދެކުނުންވެސް ހުރި
އަތޮޅުތަކުގައި ހަމަ އެ އެކްސަސައިޒް ކުރިއަށް އެބަގެންދަން. އަޅުގަ ނޑަށް ދާދި އަވަހަށް ހަމަ
މުޅިންވީ މިހާވަރެއްކަން. ދެން، މިހާތަނަށް ހެދިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތު އަޅުގަ ނޑު އަތުގައި އެބަހުރި.
މަޖިލީހުގެ މި ހޯލަކުއެއް ނެތް އަޅުގަ ނޑު އަތުގައެއް އެ މަޢުލޫމާތެއް. އެހެންނަމަވެސް،
ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބޭނުންފުޅުވެލައްވާނަމަ އަޅުގަ ނޑު އެ މަޢުލޫމާތު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް
ރައްދުކޮށްދީފާނަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
މަނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު .` ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަ ނޑު ސުވާލު ދަންނަވާލުމުގެ ކުރިން
މުޙަންމަދު ޠާރިޤް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވޭ. ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ފަދަ މިކަހަލަ ބޮޑެތި މަސައްކަތްތައް
އިންތިޚާބަކާ ކުރިމަތިނުވާގޮތަށް ފައްޓަވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދަވާކަމަށްޓަކައި ޢިއްޒަތްތެރި
މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަ ނޑު ވަރަށް މަރުޙަބާދަންނަވަން. އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ (ނ) ހޮޅުދޫ
ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރެވިގެންދާއިރު އެ ނިޒާމާއެކު މީރުފެން ރައްކާތެރި ބޯފެން ލިބޭނެ
އިންތިޒާމެއް އެއާއެކު ހަމަޖެހިގެންވޭތޯ. އެވެސް ބޭނުމަކީ ހަމައެކަނި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު
ޤާއިމުކުރާއިރު އަނެއްކާ ފެންހޮޅި ފަހުން ވަޅުލަންވީމަ ކޮންމެ ރަށެއްގައިވެސް މަގުތައް ދިހަ
ބާރަފަހަރު ކޮންނަންޖެހުމުގެ ސަބަބުން އެ ރަށްރަށަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ގެއްލުން ލިބޭ. އެ ރަށްރަށުގެ

ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގެ ކަންތައް ކިހިނެއްތޯ އޮތީ. ހަމަ އެހެންމެ ޅޮސްއާ މަގޫދޫ. ޚާއްޞަގޮތެއްގައި
އަޅުގަ ނޑު ފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ ނ.އަތޮޅު މާފަރު ނަރުދަމާގެ ނިޒާމާ މިފަދަ އަސާސީ ހުރިހާ
ޚިދުމަތަކެއް ގުޅިފައިވަނީ އެރަށުގައި އަޅަން ހަމަޖެހިފައިވާ އެއާޕޯޓަކާ. އެހެންވީމަ، މިކަންތައްތައް
ޚާއްޞަކޮށް އެއާޕޯޓުގެ ކަންތައް ލަސްވެގެންދާތީ އަޅުގަ ނޑު އެކަމުގެ ކަންބޮޑުވުން ފާޅުކުރަން.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު މަސައްކަތްކުރާނަން އަޅުގަ ނޑުގެ މިއަދުގެ ސުވާލާ
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ގުޅުންހުރި މިންވަރަކުން ތިކުރެއްވި ސުވާލުތަކަށް އެ ގުޅުންހުރި މިންވަރަކުން ޖަވާބުދެވޭތޯ.
އެންވަޔަރަން މެންޓް، މުޙަންމަދު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި ފެންހޮޅީގެ ވާހަކަ ނަރުދަމާގެ ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާއިރު ފެނާ
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ނަރުދަމާގެ ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑުމެން ދައްކަނީ ވަރަށް އެކުއެކީގައި. ޢާންމުގޮތެއްގައި ހަމަ
ކިޔާއުޅެނީވެސް ފެނާ ނަރުދަމާގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަ ނޑުމެން މަސައްކަތްކުރަމުންދަނީ
މިފަދަ މަސައްކަތްތައް ކުރެވެމުންދާއިރު ފެނުގެ ޚިދުމަތްވެސް ދެވޭނެ ގޮތަކަށް އެކަން ކުރެވޭތޯ.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑު މިއަދު އަޅުގަ ނޑާ ކުރެވުނު ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި ދެންނެވީ ފްރެންޗް
ޑިވަލޮޕްމަންޓް އެޖެންސީން އެކުއެކީގައި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ މަސައްކަތްކުރަން.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ކެލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުاله ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިނިސްޓަރުގެ މިއަދުގެ ސުވާލަށް ޖަވާބުދެއްވަމުން
މައުސޫމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައި އަޅުގަ ނޑަށް ތިން ޖުމްލައެއް ވަރަށް ބާރަށް އަޑުއިވުނު. އެއް ޖުމްލައަކީ
އެމް.އޯ.ޔޫއެއްގައި ސޮއިކުރެވުނު ޖުމްލަ. އަނެއް ޖުމްލައަކީ 62 މިލިއަން ޔޫރޯ ލޯނެއްގެގޮތުގައި
ފްރެންޗް ޑިވަލޮޕްމަންޓުން ނަގައިގެން މި ޕްރޮޖެކްޓް ގެންދާ ވާހަކަ. ދެން، އަނެއް ޖުމްލައަކީ
ޑިޒައިންކުރުމަށް 1 މަސްވަރު ނަގާނެ ވާހަކަ. އަޅުގަ ނޑުގެ ފުރަތަމަ ސުވާލަކީ މި ވޭތުވެދިޔަ
ދެތިން އަހަރެއްތެރޭގައި ޑިޒައިންކުރުމުގެ ސްޕީޑަށާ އަގަށް ބަދަލެއް އައިސްފައިވޭތޯ. ދެން، އަނެއް
ސުވާލަކަށް އަޅުގަ ނޑު ކޮށްލަނީ އެފް.ޑީ.އައިގެ ލޯނުގެ ޕެކޭޖުން ކެލާ ދާއިރާގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް
ރަށަކަށް މިދެންނެވީ ކެލާ ވަށަފަށު، ފިއްލަދޫ ފަދަ ރަށަކަށް މި ނަރުދަމާގެ ނިޒާމު ޤާއިމުކުރުމުގެ
ކަންތައް ހަމަޖެހިފައިވޭތޯ. ދެން، އަނެއް ސުވާލަކީ މިނިސްޓަރު ވިދާޅުވެއްޖެ މި ވަކި ރަށްރަށުގެ
އާބާދީއާ ތަރައްޤީގެ ނިސްބަތަށް ބަލާފައި އިސްކަންދެވިދާނެ ވާހަކަ. އެހެންވީމަ، މި

މަޖިލީހަށްނަމަވެސް އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް ކޮން ދުވަހަކުންތޯ ހާމަވާނީ މި ނަރުދަމާއާ އެއްޗިހި
ޤާއިމުކުރުގައި ތަރުތީބުކުރެވިފައިވާ ލިސްޓެއް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަ ނޑު ބައެއް ކަންތައްތައް ސާފުކޮށްލަދޭނަން. ޢިއްޒަތްތެރި
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި އަޅުގަ ނޑު ނުދަންނަވަން އެމް.އޯ.ޔޫއެއްގައި ސޮއިކުރެވުނު
އެންވަޔަރަން މެންޓް، މުޙަންމަދު ވާހަކައެއް. އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ އެމް.އޯ.ޔޫއެއްގައި ސޮއިކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރެވެމުންދާ ވާހަކަ.
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން، އެއްސެވި ސުވާލަކީ 62 މިލިއަން ޔޫރޯ، ދެން އެއްސެވި ސުވާލަކީ ޑިޒައިން
މައްސައްކަތްތައް ކުރުމުގެ ސްޕީޑަށް ކިހާވަރެއްގެ އަވަސް ލަސްމިނެއް އައިސްފައިވޭތޯއޭ މިދިޔަ
ދުވަސްތަކުގައި. ޑިޒައިން މަސައްކަތްކުރުމުގެ، ޑިޒައިން މަސއްކަތްކުރުމުގެ ސްޕީޑަކަށް މާބޮޑު
ބަދަލުތަކެއް އަޅުގަ ނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ އައިހެންނެއް. އެހެންނަމަވެސް، ކަންތައްތައް
ބިއުރޮކްރޮސީގެތެރޭގައި ކަންތައްތައް ހުއްޓިފައިހުރުން. އެކަން ހަމަޔަޤީނުންވެސް އަޅުގަ ނޑަށް
ފާހަގަކުރެވޭގޮތުގައި ހަލުވިކަމެއް އައިސްފި. އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ޑިޒައިންކުރާ ފަރާތާ އެއްވެސް
ގުޅުމެއްހުރި ކަމެއްނޫން. އެއީ ހަމަ ބިއުރޮކްރޮސީގެތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަން. ދެން، އެއްސެވި
ސުވާލަކީ 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެތެރޭ ގައި އިތުރު ރަށްތަކެއް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ދާއިރާގައި ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ދާއިރާގެ ރަށްތަކެއްގެ ވާހަކަ. ދެން، 62
މިލިއަން ޔޫރޯގެތެރޭގައި އެ ރަށްތަކެއް ނުހިމެނޭ. ދެން، އެއްސެވި ސުވާލަކީ. އަޅުގަ ނޑު މި
މަޖިލީހުގައި ދަންނަވައިފީމު އެ ރަށުގެ އާބަދީއާ ތަރައްޤީއާ ގުޅިގެން ރަށްތައް އިސްކަންދޭނެ ވާހަކަ.
އަޅުގަ ނޑު ނުދަންނަވަން އެވާހަކައެއް އެގޮތަކަށެއް. އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ ތަރައްޤީއާ ގުޅިފަހުރެއޭ
ރަށްރަށުގެ ފެން ތަޣައްޔަރުވުން ތަރައްޤީއާ ވަރަށް ބޮޑަށް ގުޅިފައިހުރެއޭ. ގިނަ ރަށްރަށުގައި
ތަރައްޤީވެފައި އޮންނަ މިންވަރަކާ ގުޅިގެން ރަށްރަށުގެ ފެން ތަޣައްޔަރުވުން އޭގެ ކޮރޮލޭޝަން
ވަރަށް ބޮޑޭ. ތަރައްޤީވީ މިންވަރަކުން ގިނަ ފާޚާނާތައްވެސް ރަށްރަށުގައި ހުރޭ. އެހެންވެ އެވާހަކަ
އަޅުގަ ނޑު ދެންނެވީ. ދެން، ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗާރ މިޒާތުގެ ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗާރ
މިހާތަނަށް އަޅުގަ ނޑުމެންނެއް އަދި ޕްރިއޯރަޓައިޒްކޮށްގެންނެއް ރަށްރަށެއް ނުގެންގުޅެން.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވައިފިން މާލެއިން އުތުރަށް މިހާރު ހުރި ހުރިހާ ރަށަކަށް
ބޭނުންވާ މިޒާތުގެ ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗާރއަކީ ކޮބައިކަން އަޅުގަ ނޑުމެން އައިޑެންޓިފައިކޮށް
އެކަމަށް ހިނގާނެ ޚަރަދަކީ ކޮބައިކަން ބަޖެޓް އަންދާޒާއެއް އަޅުގަ ނޑު ކޮށްފައި އެބައޮތޭ. އެއީ
އެހެންވީމަ، ލިސްޓެއް އިންނާނެ. އެ ލިސްޓް އިންނާނީ ހަމަ އަތޮޅު ތަރުތީބުން އިންނަ ލިސްޓެއް.

އެއީ ޕްރިއޯރިޓީ ލިސްޓެއް ނޫން އެއްޔަކީއެއް. އެހެންވީމަ، ޕްރިއޯރިޓީ ލިސްޓެއް ހަދާ ވާހަކައެއް
އަޅުގަ ނޑު ނުވެއް ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަ ނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރާ ކޮށްލަން ބޭނުންވާ ސުވާލަކީ
އަޙްމަދު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން: ވެލިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދު ކުރެއްވި ސުވާލާ ގުޅޭ ސުވާލެއް. އެއީ
ކުރެންދޫއަކީވެސް ދެހާހާ ގާތްކުރާވަރުގެ އާބާދީގެ ރަށަކަށް ވީހިނދު ހަމަ ނަރުދާމާގެ ނިޒާމު ހަމަ
ރަށުގެ ބިމަށް ހިންދަމުންދާ ރަށަކަށް ވީހިނދު އަނެއްގާ ފެންވަނީ ތަޣައްޔަރުވެފައި ވަރަށް ބޮޑަށް.
އެހެންވީމަ، އެރަށާ ބެހޭގޮތުން އެއްވެސް ކަހަލަގޮތަކަށް މަނިކުފާނުގެ ސަރުކާރުން
ވިސްނާވަޑައިގެންފައިވޭތޯ، ނޫނީ އެއްވެސް މަސްރޫއެއްގައި ހިމެނިފައިވޭތޯ. މިހެން މިދެންނެވީ
އަޅުގަ ނޑުމެންގެ ލޮބުވެތި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޖެނުއަރީ މަހު ކުރެންދޫއަށް ވަޑައިގެން ކުރެންދޫގެ
ރައްޔިތުންނާ މުޚާތަބުކޮށް ވިދާޅުވި 3 މަސް ދުވަހުގެތެރޭގައި ނަރުދަމާ ހައްދަވަން
ފައްޓަވައިދެއްވާނެ ވާހަކަ. އެހެންވެގެން ކިހާ ހިސާބަކަށްތޯ އެކަން ގޮސްފައިއޮތީ. މިއަށް
ޖަވާބެއްދެއްވުން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިން ގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުރެންދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރެއްވި ސުވާލުގައި
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ކުރެންދޫއާ ބެހޭގޮތުން ޚާއްޞަކޮށް ސުވާލުކުރެއްވީ. އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވައިފިން ކުރެންދޫ، މާލެއިން
އެންވަޔަރަން މެންޓް، މުޙަންމަދު އުތުރުގައި ހުރި ހުރިހާ ރަށެއް ހިމެނޭއިރު ކުރެންދޫވެސް ހިމެނިފައި އޮންނާނެ ދެއްތޯ.
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވީމަ، އެތަންތަނަށް ބޭނުންވާ ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗާރ، ޕަބްލިކް އިންފްރާސްޓްރަކްޗާރ
ރިކުއާމަންޓް އަޅުގަ ނޑު އައިޑެންޓިފައިކޮށްފައި އެބައޮތޭ. ދެން، ކުރެންދޫގެ މި މަސައްކަތްކުރުމަށް
ހަމަޖެހިފައި އޮތްތޯ ނޫންތޯ. އަޅުގަ ނޑުގެ މިއަދު ކުރެވުނު ސުވާލާ ގުޅިގެން އަޅުގަ ނޑު ދިން
ޖަވާބުގެތެރޭގައި ކުރެންދޫގެ ވާހަކައެއް ނުވެސް ދަންނަވަން. ދެން، ކުރެންދޫގެ މަސައްކަތް
ނުކުރާނެ ވާހަކައެއްނޫން އަޅުގަ ނޑު މިދެންނެވީކީއެއް. ދެން، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ކުރެންދޫއަށް ވަޑައިގެން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެވިދާޅުވަނީ، އެހެން ވިދާޅުވި ވާހަކަ އަޅުގަ ނޑު
އެކަން އިންކާރުކުރާ ވާހަކައެއްވެސްނޫން. ދެން އަޅުގަ ނޑަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އިރުޝާދު
ދެއްވަނީ ރާއްޖޭގައި އެންމެ ރަށެއްގެ، ޚާއް ޞަކޮށް ވަކި ރަށެއްގެ މަސައްކަތް ކުރުމަކަށްނޫން.
ވަރަށްގިނަ ރަށްރަށުގެ މިޒާތުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް ކުރެވެން ހުރި ގޮތްތަކެއް ބަލައި އެކަންތައްތައް
އަވަސްކަމާއެކީގައި ކުރެވޭނެގޮތްތައް ހޯދުމަށް އަޅުގަ ނޑަށް އިރުޝާދު ދެވެމުން އަންނަނީ.

އެހެންވީމާ، ސްޕެސިފިކަލީ ޚާ އްޞަކޮށް މިވެނި ރަށެއްގެ، އަޅުގަ ނޑުގެ މިއަދުގެ ސުވާލާއި ގުޅުން
ނެތް ރަށެއްގެ ވާހަކަ އެއްސެވީމާ، މިވެނި ޕްރޮގްރާމެއްގެ ތެރޭގައި މިވެނި ތަނަކަށް ލައިގެން
އެމަސައްކަތް، މިރަށުގެ މަސައްކަތް އެބަ ހިނގައޭ، އެހެން ދަންނަވަން އަޅުގަ ނޑަށް ވަރަށް ދަތިވޭ.
އަޅުގަ ނޑު ހިތަށް އަރާ އެއްޗެއް ނޫނީ ހިތު ލަފައަކަށް ހަނދާނުގައި ބަލިކަމަކާއެކީގައި ވާހަކައެއް
ދަންނަވައިފިކަމަށްވަންޏާ ފަހަރެއްގައި މަޢުލޫމާތު ގޯސްކޮށްވެސް ދެވިދާނެ. އެހެންވީމާ،
އެސަބަބަށްޓަކައި އަޅުގަ ނޑު ކުރެންދޫއާބެހޭގޮތުން ޚާއްޞަކޮށް ވަކި އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށް ނެތިން.
ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
ތިނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ވެލިދޫ ދާއިރާގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ މުޙަންމަދު
މުޙަންމަދު ޤަސަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ކުރެއްވި ސުވާލާއިގުޅިގެން ޢިއްޒަތްތެރި ވަޒީރު ދެއްވި ޖަވާބުގައި ވިދާޅުވެފައި އެބައޮތް، ނަރުދަމާ
ނިޒާމުގެ މަސައްކަތް މިކުރަނީ ފްރެންޗް ސަރުކާރުގެ 62 މިލިއަން ޔޫރޯ އެހީގެ ދަށުންކަމަށް.
އަޅުގަ ނޑުގެ ސުވާލަކީ، ތިނަދޫ ނަރުދަމާ ނިޒާމު ގާއިމުކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވަނީ މި
އެހީގެތެރެއިންތޯއޭ. އަދި ޢަމަލީ މަސައްކަތެއް ފެއްޓޭނީ ކިހާ ތާކުތޯއޭ. ޝުކުރިއްޔާ.
މިނިސްޓަރ އޮފް ހައުސިންގ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެ މަސައްކަތުގެތެރޭގައި އަޅުގަ ނޑު ޖަވާބުގައި
ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް އަޅުގަ ނޑު ނުއެއް ދަންނަވަން ވަކި ރަށްތަކެއް، މިވެނި ރަށްތަކެކޭ ހިމެނިފައި ހުރީކީ.
އެން ވަޔަރަންމަންޓް، މުޙަންމަދު އެހެންނަމަވެސް އެ 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެތެރޭގައި އެންމެ ފުރަތަމަ ދަންނަވާލަންއޮތީ މިއީ ހިލޭ
އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހީއެއްނޫނޭ. މި ލޯނެކޭ. އެހެންވީމާ، އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭ އެއްޗެކޭ. ހަމަ ދިވެހި ސަރުކާރުންނޭ
އެލޯނު އަނބުރާ ދައްކަންޖެހޭނީ. ދެން ތިނަދޫ ހިމެނިފައި އެބައޮތް. ތިނަދޫގެ ޢަމަލީ މަސައްކަތް
ކުރުމަށާއެކީގައި މި 62 މިލިއަން ޔޫރޯގެތެރޭގައި. ދެން އަޅުގަ ނޑު ކުރިން ދަންނަވައިފިން
ކޮންސަލްޓެންސީ ޕީރިއަޑްގެތެރޭގައި، އެމުއްދަތުގެތެރޭގައި ކަންތައްތައް ހަމަޖެހިފައި ހުރިގޮތް.
މިވެނި ތާރީޚުގައި މިވެނިކަމެއް ވުމަށޭ ހަމަޖެހިފައި އޮތީ. އޭގެއިތުރުން ދެން ޢަމަލީ
މަސައްކަތްކުރުމަށް ތިނަދޫގައި ހަމަޖެހިފައިވާތީ ޓެންޑަރ ޑޮކިއުމަންޓްސް ރިލީޒްކޮށް ޓެންޑަރތައް
61 އޭޕްރީލް 0262 ށް އެމަސައްކަތް، ޓެންޑަރިންގ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ނިންމާފައި އޮތީ
ޓެންޑަރ އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓެއް ނިންމަން އޮތީ 61 ޖޫން 0262 ށް. އެހިސާބުން ފެށިގެން
ކޮންޓްރެކްޓަރަކާއި މަސައްކަތް ޙަވާލުކުރެވޭނެ. ކޮންޓްރެކްޓަރަކަށް މަސައްކަތް ޙަވާލުކުރެވޭ
ހިސާބުން ފެށިގެން މިހާރު އަންދާޒާކޮށްފައި އޮތީ ޢަމަލީ މަސައްކަތް ހިންގުމަށް 61 މަސްދުވަސް
ވާނެކަމަށް. އެހެންވީމާ، ޢަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭ، ޓެންޑަރ އިވެލުއޭޝަން ރިޕޯޓް 61 ޖޫންގައި

ނިމިގެން ހަމަ އެނިމުމާއި އެކުއެކީގައި ބަޔަކަށް ކޮންޓްރެކްޓް ޙަވާލުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ،
އެހާތަނުގައި ޢަމަލީ މަސައްކަތް ފެށޭނެކަމަށް އަޅުގަ ނޑު މިބަލަނީ. ދެން އެހިސާބުން ފެށިގެން 61
މަސްދުވަސް މުޅި މަސައްކަތް ނިންމުމަށް ދާނެ ކަމަށް އަޅުގަ ނޑުމެން ލަފާކޮށްފައި މިއޮތީ.
އެހެންނަމަވެސް ބަރާބަރު މުއްދަތު، މިވެނި ދުވަހަކުން މިވެނި ދުވަހެއްގެތެރޭގައޭ ނިމޭނީ އެހެން
ދަންނަވަން އެނގޭނީ ޓެންޑަރިންގ ޕްރޮސެސް ނިމި ކޮންޓްރެކްޓަރ ހުށަހަޅާ ވާރކް ޕްލޭނަށް
ބެލުމަށްފަހު އެ އޮތްގޮތަކުން. މިހާރު އަންދާޒާކޮށްފައި މިއޮތީ ޖޫން 61 ން ފެށިގެން 61
މަސްދުވަސް، 0262 ޖޫން 61 ން ފެށިގެން 61 މަސްދުވަސް ތެރޭގައި އެމަސައްކަތް ކޮށް
ނިމޭނެކަމަށް. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.
މަތިވެރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިނގޭތޯ. އަޅުގަ ނޑު ދެ ސުވާލެއް ދަންނަވާލާނަން. ސުވާލު
ޙުސައިން މުޙަންމަދު ދެންނެވޭވަރުކަންނޭނގެވާނީ. ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ އަރިހުން އަޅުގަ ނޑު ވަރަށްބޮޑަށް މަޢާފް
ވާހަކަދެއްކެވުން: އެދެން. އާދެ، ވަރަށްގިނައިން އަޅުގަ ނޑުމެންނަށް އެބައިވޭ، މަނިކުފާނުވެސް ވާހަކަދައްކަވާ ޕަބްލިކް
ޕްރައިވެޓް ޕަރޓްނަރޝިޕްގެ ވާހަކަ. މި ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތު، ފޯކަސް އޮތީ ގިނަ ރަށްތަކެއްގައި
މިކަން ކުރަންޖެހޭތީވެ މި ޕްރޮގްރާމްދަށުން މިކަހަލަ ޚިދުމަތްތައް ތަރައްޤީކުރުންކަމަށް. އަޅުގަ ނޑު
ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މަނިކުފާނު އަޅުގަ ނޑަށް ވިދާޅުވެދެއްވަފާނަންތޯއޭ ކިހާވަރެއްގެ
ކުރިއެރުމެއް މިމަސައްކަތްޕުޅުގައި މިހާތަނަށް ލިބިފައިވޭތޯ. ދެން ކުރީ ދުވަހު އަޅުގަ ނޑު ދަންނަވާލި
ސުވާލުގައި ވިދާޅުވި މި ޔުޓިލިޓީ ކުންފުނިތަކަށް އަދި ހުރީ ނަން ބޯޑުތަކެކޭ. އަޅުގަ ނޑަށް ވަރަށް
ރަނގަޅު ވިދާޅުވެދެއްވިއްޔާ އައިސްފައިވާ ކުރިއެރުމެއް. އަނެއްކާ މިކުންފުނިތަކުގެ އެއްވެސް
މަޤާމުތަކަކަށް މުސާރަ ހިނގަމުންދޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޢިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރ ވަޑައިގެން ޖަވާބުދެއްވަން
ހަމަޖެހިފައިވާ ވަގުތު މި ހަމަވީ މި ހިސާބުން.
____